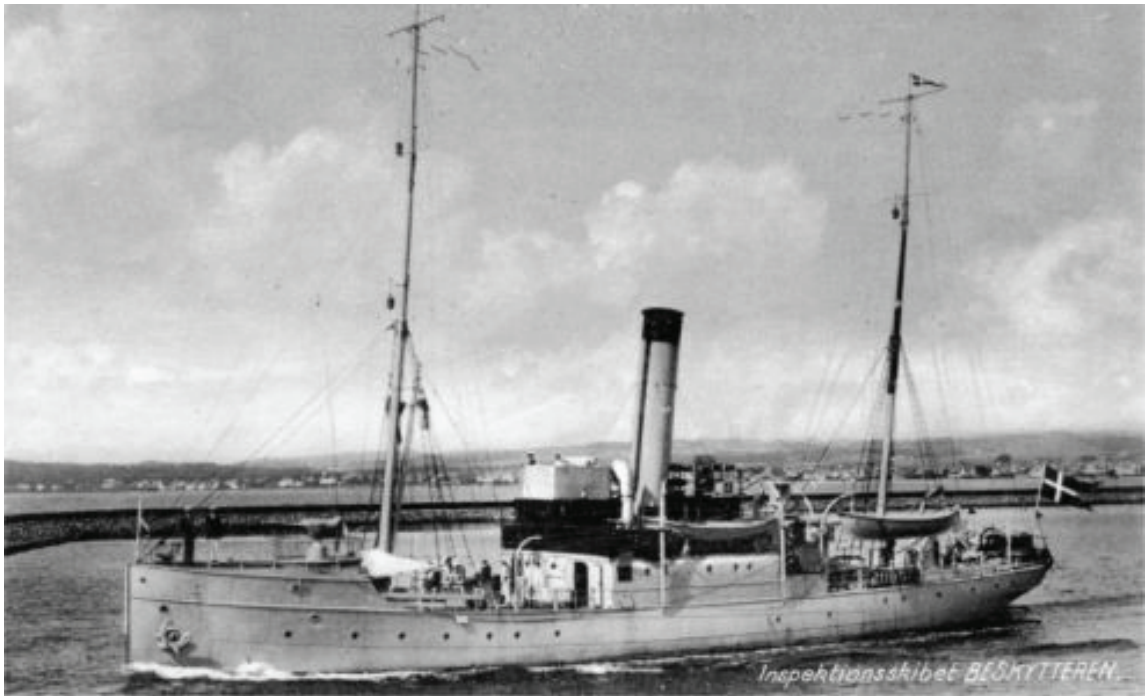

Miðvikan

Søgan um Fortuna: Skiparin á Beskytteren fekk sekkin

Ein væl meint hjálp hjá havnarmonnum til neyðstaddar sjómenn gjørdist ein gøla, har sjálvt kongur gjørdist ein partur. Hetta kostaði skiparanum á Beskytteren starvið

Beskytteren var eitt kent danskt verjuskip undir Føroyum. Tað var í rakstri frá 1900-1950.

Bay Schmidt, skiparin á Beskytteren, fekk riddarakross 11 dagar eftir hansara “bjargingarbragd”. Krossin fekk hann eftir øllum ar døma á skeivum grundarlagi, og tað kostaði honum dýrt.

2. partur

Tann 25. januar er ein lýsing í Dimmalætting, har J. Christiansen skiparin á Fortuna takkar teimum á Beskytteren fyri “deres elskværdige Optræden og Hjælp, da vi i en forkommen Tilstand indkom til Kongshavn (Skálafjørðin).”

Tað løgna við hesi kunngerð er, at tað ikki verður takkað fyri sjálva bjargingina og tiskil heldur ikki teirra føroysku bjargingarmonnum.

Men orðaskiftið heldur fram í bløðunum um hendan heiður, sum Beskytteren er einsamallur um.

Nú er eitt lesarabræv í Dimmalætting undirskrivað “a sailor”. Hann heldur, at alt hetta er ein stormur í vatnglasi. Hann helt ikki, at her var talan um nakað serligt avrik. Her var bert talan um, at menn høvdu gjørt sína skyldu, og at skiparin á Beskytteren hevði sent eitt fjarrit um tað sum var farið fram, og at hetta var blivið misskilt av pressuni.

Verjuskipið farið

Nakað av politikki er eisini í málinum. Blaðstjórin á Tingakrossi,

Kristin í Geil, hevði nú ikki tað besta orðalagið til dansku sjóverjuna, sum hesin stubbin vísir:

“Við dun og brak segði Beskytteren Havnini og Føroyum farvæl í fyrrakvøldið fyri hesu ferð, og sum vant er at vera blaktraðu hvítir sorgarklútar frá skipinum og úr landi, so leingi sum Beskytteren var í eygsjón.

Og eyðvitað er, at hjá teimum sum Beskytteren einans er til stuttleika – teimum ungu konufólkunum í Havn og øðrum – var hetta ein sorgardagur. Vit onnur, ið krevja eitt sindur meira, harmast um, at so lítið skal siggjast eftir verjuskipinum, sum kostar o.u. 60.000 krónur um árið.

Á seinastu ferð úr Klaksvík higgar var Beskytteren so heppin at sigla framvið eini trolaraboyu, sum hann sjálvsagt var kvikur at taka upp og føra til Havnar. Tað er so at siga einasta bragdið, hann hevur avrikað – umframt sín minnisrika “fortrinlige Sømandsdaad!”

Kristin í Geil heldur so hánt um konufólkini í sambandi við Beskytteren. Her er tað kanska lagnunar speisemi, at systkinabarn Kristin nakað seinni giftist við

einum manni av Beskytteren, Laurits Jensen í Korsør. Hetta var Valborg hjá Isalinu og Knút skómakaran. Pápi Valborg var ikki blíður tá. Men tað vísti seg, at Laurits var eitt stás.

Vor bjærgning af Barken Fortuna

Nú halda høvuðspersónarnir í hesum máli, at teirra søga skal koma fram.

Hetta er manningin á tí báti, sum veruliga gjørdi eitt roysni í hesum máli.

Teir hava eina drúgva frásøgn í Tingakrossi 16. apríl.

Her er talan um eitt veruligt bragd, og tí kann henda frásøgn saktans endurgevast í síni heild og soleiðis sum hon er skrivað á donskum:

Ved 10-Tiden om Formiddagen den 13. Januar opdagede man fra Thorshavn et Skib syd for Nolsø Baare (Borðuna), som man kunde se var havareret. Jeg medunderskrevne Rubek Rubeksen fik i største Skyndsomhed samlet Besætningen paa vor vanlige Motorbaad, og lige som vi var kommet

i Gang dampede ogsaa en anden thorshavnsk Motorbaad af sted i samme hensigt som vi. Begge satte Kursen for fuld Kraft sydpaa, men Farten var vanskelig, Søen gik højt og to Gange var Baadene ved at gaa rundt. 3 Sømil syd for Baaren naaede vi op til det havarede Skib og den engelske Trawler, der havde opdaget Skibet Aftenen forinden og siden fulgt det. Mens den anden Baad løb op mod Havaristen, den norske Bark Fortuna, søgte vi hen til Trawleren for at faa at vide, om den mon have Forbindelse med Barken, men da dette ikke viste sig at være tilfældet, tog vi hen til Havaristen, hvorfra Mandskabet gjorde Tegn til os med Hænderne for at vise, at Skibet var synkefærdigt. Paa vort Spørgsmaal om, hvor højt Vandet stod, svarede de 10-12 Fod og bad om at maatte faa et Par Mand op paa Skibet til Hjælp, de vilde i saa Fald lange os en Trosse ud.

Christian fór umborð á neyðstadda skipið

Men da vi ikke tiltroede den udmattede Besætning Evne til at Hale en Mand op paa Skibet, besluttede vi os heller at udsætte os for den

store risiko at lægge Baaden klods op ad Skibet og selv forsøge at komme op. Vi blev enige om, at den ældste af os, Christian Joensen (som nu da dette skrives, er fraværende) skulde gaa op, mens en passede Maskinen, en stod ved Roret og to holdt Baaden fri af Skibet.

Første gang vi holdt Baaden til blev en hel Del af det opstaaende slaaet i Stykker. Joensen slap op paa Dækket i god Behold, men Baaden fik nu atter et Stød, hvorved “Hugmanden” knustes og Frikationskoblingen sprang fra, saa at Baaden laa stille, hvert Øjeblik udsat for at knuses mod Skibssiden.

Det lykkedes dog at slaa Koblingen fast igen og faa Baaden fri. Imidlertid havde Chr. Joensen taget Roret paa Skibet og beordret Sejl sat til, men alle de ombordværende var saa forkomne, at det var dem umuligt at foretage sig noget.

En af Mandskabet, en Dansker, var endda surret fast for ikke at slaa overbord. Barken førte kun Forsejlene, og Joensen befalede derfor to af os at komme op til ham for at sætte Sejl og iøvrigt hjælpe til, men for ikke en anden Gang at risikere saavel Baaden som Livet, ventede